

MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
DEPARTAMENT UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 661 17 38, fax +48 22 661 17 36
www.mriips.gov.pl;

Warszawa, 7 maja 2021 r.

DUS-II.055.5.2021.MBu

Szanowny Panie,

Działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją w sprawie możliwości odbioru świadczeń emerytalnych w formie przelewu na rachunek bankowy pełnomocnika ustanowionego notarialnie, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest organem, który wykonuje przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych. W związku z tym przyznaje, ustala wysokość oraz wypłaca emerytury i renty na zasadach wskazanych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS¹.

Świadczenia wypłaca się osobom uprawnionym:

- 1) za pośrednictwem osób prawnych prowadzących działalność w zakresie doręczania świadczeń albo
- 2) na wniosek osoby uprawnionej:
  - a) na jej rachunek płatniczy lub jej rachunek w banku lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, inny niż rachunek płatniczy albo
  - b) na wskazany przez nią jej instrument płatniczy, na którym jest przechowywany pieniądź elektroniczny².

Powyższe zasady stosuje się również do osób sprawujących opiekę prawną nad osobami uprawnionymi do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy oraz osób

---

¹ ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.), dalej ustawa emerytalna

² art. 130 ust. 2 ustawy emerytalnej

sprawujących opiekę nad osobami, o których mowa w art. 131 ust. 1 tej ustawy (tj. nad osobami małoletnimi oraz osobami pełnoletnimi, uprawnionymi do renty rodzinnej, nad którymi została ustanowiona opieka prawna)³.

Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności, karę aresztu wojskowego albo karę aresztu za wykroczenie oraz osobie tymczasowo aresztowanej świadczenia wypłaca się:

- 1) za pośrednictwem osób prawnych prowadzących działalność w zakresie doręczania świadczeń pod adresem zakładu karnego lub aresztu albo
- 2) na wniosek tej osoby:
  - a) na jej rachunek płatniczy lub jej rachunek w banku, inny niż rachunek płatniczy,
  - b) na wskazany przez nią jej instrument płatniczy, na którym jest przechowywany pieniądź elektroniczny, albo
  - c) osobie przez nią wskazanej, po uprzednim pouczeniu jej o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia albo wstrzymanie jego wypłaty w całości lub w części⁴.

Natomiast emerytowi lub renciście, który zamieszkał za granicą, świadczenie wypłaca się - na jego wniosek - osobie przez niego upoważnionej do odbioru, zamieszkałej w kraju albo na prowadzony w kraju rachunek płatniczy emeryta lub rencisty lub jego rachunek w banku, inny niż rachunek płatniczy, albo na wskazany przez niego, wydany w kraju, jego instrument płatniczy, na którym jest przechowywany pieniądź elektroniczny, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej⁵.

Jeżeli z akt sprawy wynika konieczność ustanowienia dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty opiekuna prawnego, do czasu jego ustanowienia świadczenia mogą być wypłacane osobie sprawującej faktyczną opiekę nad emerytem lub rencistą, po uprzednim pouczeniu o konieczności poinformowania organu rentowego o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia albo wstrzymanie wypłaty świadczenia w całości lub w części oraz o obowiązku zwrotu świadczenia przez tę osobę, w przypadku gdy zostało pobrane nienależnie⁶.

Świadczenie jest wypłacane osobie sprawującej faktyczną opiekę nad emerytem lub rencistą na podstawie oświadczenia o sprawowaniu tej opieki, potwierdzonego przez organ,

---

³ art. 130 ust. 2a ustawy emerytalnej

⁴ art. 130 ust. 3 ustawy emerytalnej

⁵ art. 132 ust. 1 ustawy emerytalnej

⁶ art. 136b ust. 1 ustawy emerytalnej

który z racji wykonywanych zadań posiada informacje dotyczące sprawowania tej opieki⁷.

Powołane przepisy nie zawierają dyspozycji umożliwiającej dokonywanie wypłaty emerytury lub renty w formie przelewu na rachunek w banku lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej innej osobie niż uprawniona do świadczenia. Dlatego ZUS nie ma podstaw prawnych do przekazywania świadczenia na konto pełnomocnika osoby uprawnionej do świadczenia.

W odniesieniu do petycji w sprawie zmian przepisów Departament Ubezpieczeń Społecznych informuje, że w toku prac legislacyjnych nad zmianą przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw⁸ (m.in. w zakresie tzw. ubankowienia świadczeń), są zgłaszane postulaty uzupełnienia powyższych przepisów. Wśród zaproponowanych zmian znajdują się m.in. propozycje wprowadzenia regulacji umożliwiającej wypłatę świadczeń przysługujących emerytom i rencistom na rachunki osób sprawujących faktyczną opiekę nad nimi (do czasu ustanowienia opiekuna prawnego) oraz na wypłatę części rent rodzinnych⁹ na rachunki:

- osób pełnoletnich uprawnionych do części renty rodzinnej, jeżeli inna osoba pełnoletnia (nad którą nie została ustanowiona opieka prawna), także uprawniona do części tej renty wskazała tę osobę do pobierania również i jej części renty rodzinnej,
- osób pełnoletnich sprawujących opiekę nad osobą uprawnioną do renty rodzinnej przed osiągnięciem pełnoletności, która upoważniła ją po osiągnięciu pełnoletności do odbioru tego świadczenia.

Ta propozycja zmiany powiązana jest nierozdzielnie z koniecznością zmiany przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe¹⁰. Nowelizacja musiałaby objąć kwestię dotyczącą zwrotu świadczenia za okres po śmierci osoby uprawnionej do świadczenia, wypłacanego posiadaczowi rachunku jako osobie sprawującej opiekę prawną lub opiekę faktyczną nad osobą uprawnioną do świadczenia lub jako osobie uprawnionej do odbioru części renty rodzinnej.

W przypadku uwzględnienia proponowanych zmian przepisów, co będzie przedmiotem decyzji w ramach prac nad projektem ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (UD175) wypłata świadczeń będzie mogła być realizowana na rachunek bankowy/płatniczy:

---

⁷ art. 136b ust. 2 ustawy emerytalnej

⁸ numer prac w wykazie RM UD175

⁹ osób, o których mowa w art. 131 ust. 2 ustawy emerytalnej

¹⁰ Dz.U. z 2020 r. poz. 1896, z późn. zm.

- osób sprawujących opiekę prawną nad osobami uprawnionymi do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy,
- osób sprawujących opiekę nad uprawnionymi do renty rodzinnej osobami małoletnimi,
- opiekunów prawnych osób pełnoletnich uprawnionych do renty rodzinnej,
- osób pełnoletnich uprawnionych do części renty rodzinnej, jeżeli inna osoba pełnoletnia (nad którą nie została ustanowiona opieka prawna), także uprawniona do części tej renty wskazała tę osobę do pobierania również i jej części renty rodzinnej,
- osób pełnoletnich sprawujących opiekę nad osobą uprawnioną do renty rodzinnej przed osiągnięciem pełnoletności, która upoważniła ją po osiągnięciu pełnoletności do odbioru tego świadczenia,
- osób sprawujących faktyczną opiekę nad emerytem lub rencistą do czasu ustanowienia opiekuna prawnego.

Zgłoszona przez Pana propozycja stanowi kolejny postulat, którego rozpatrzenie będzie możliwe dopiero na etapie podejmowania decyzji w ramach prac nad projektem ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (UD175).

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Anna Ulewska-Marciniak

Dyrektor

Departamentu Ubezpieczeń Społecznych

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/